

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 19 11 — kr.
Félévre 9 " " "
Negyedévre 5 " " "
Egy hónapra 3 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Egy hasabon pótló szerint 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több-ször
nyomatások alk. szerint jutányos arányban vetetnek fel. Bélyeg-díjmin
den külön bejegyzésért 30 kr.

A Debreczen városi vízvezeték ügye.

Debreczen, július 8.

A belügyminiszterium által kiküldött bizottság fenti ügyre vonatkozó szakvéleménye köztudomásra jutván, ez több rendbeli felszólamásra adott okot; minnek következtében a helybeli Bauer és társa cég által a nagyméltósági m. kir. belügyminiszteriumhoz benyújtott ugyanezen ügyre vonatkozó beadványának az alábbiakban való közlését a nagyérdemű közönség tájékoztatására czélszerűnek tartjuk.

A beadvány szövege a következő:

Nagyméltósági Miniszter Ur!

A debreczeni napi lapok útján tudomásunkra jutott, hogy a Miniszterium kebeléből egy bizottság, azon czélból küldetett ki, hogy a helyszínén szerzendő adatok alapján a Debreczenben létesítendő vízvezetékre vonatkozólag a városnak szakszerű utbaigazítások nyújtásának. A kiküldött bizottság működése, illetve a hírlapilag is közölt szakvélemény azonban nem nyerte meg a közönség, különösen pedig az itt létező szakörök helyeslését, sőt az utóbbiak e tekintetben lényegesen más nézetet vannak s mi, a kik az Alföld vízkérdése megoldásának problémájával már évek óta gyakorlatilag is foglalkozunk s ezen téren eredményeket is tudunk felmutatni, — ezekre hivatkozva s azon kijelentésünk

kisérétében, hogy a Farkas Kálmán főmérnök ur által közzé tett szakvélemény nyel mi sem értünk egyet, bátorkodunk Debreczen város vízvezetékének, vízbeszerzésére vonatkozó tapasztalatokból merített következtetéseinket s eddig gyűjtött adatainkat — főképen a közügyet szem előtt tartva — Nagyméltóságod útján a Miniszterium illetékes szakosztályának felajánlani s rendelkezésére bocsájtani,

Mindenek előtt azonban az itt létező s ezen ügyre befolyással bíró különböző viszonyokat kell figyelembe vennünk és megvilágosítanunk.

Ha a földfelület magaslati viszonyait vizsgáljuk meg, akkor szembe tűnik, hogy Debreczen városa a nagyerdő felé emelkedő enyhe lejtőn terül el s a délnyugati és éjszakkéleti része között körülbelül 15 m. magassági különbözet mutatkozik. Ebből kifolyólag azon vízreteg viztökre, mely mindkét pont alatt elterül — ugyanazon hydrostatikai nyomás alatt állván — megfelelő kátfurás után közelebb fog állani a föld felülethez, az alantabb fekvő részen. A mennyiben pedig a technika jelen állapotában sokkalta könnyebben s ezért olcsóbban és czélszerűbben végezhető a földfeletti építkezések, mint a földalattiak s egy vízvezeteki vízműnél alkalmazandó szivattyu telepek is czélszerűbben rendezhetők el a földfelület felett, mint esetleg a földbe mélyesztett kutaknakba, azért igen fontosnak tartjuk azon helyet kikutatni, melyen

a víz a föld felszínét leginkább megközelíti.

Vállalatunk a mellékelt kimutatás szerint csak Debreczenben kétszáznál több sikeres furást eszközölt s ezen furások közül tizzel a 90—160 méternyi mélységig lehatolt s az ezen mélységig letező vízrétegeket s azok vizadó képességét az adott körülményekhez képest megállapította. Ezek szerint a m. kir. államvasutak itteni új fűtőháza telepén levő 96 méteres réteg vize a földszíneig s a 124.7 m. mélységben levő réteg vize már 1 méterrel a telep fölé emelkedik. E helyen tehát megfelelő sülyesztett aknákkal nem kellene nagy mélységbe lehatolni s a szivattyu-mű vagy a föld felszínén vagy csak kis mélységben volna czélszerűen elhelyezhető. A város többi részein furt kutak vize 4—11 m. mélyen maradtak a föld színe alatt. Ezen szempontból tehát eddigi adataink alapján az új fűtőház környéke volna a létesítendő vízmű legalkalmasabb helye.

Tapasztalataink szerint a város alatt elterülő talajrétegek, a mint az a mellékelt rétegzési rajzból látható, különböző helyeken nagy eltérést mutatnak s ámbár eddig nem jutottunk odáig, hogy a vízrétegek vizáramának — vagyis a víz hozzáömlés irányát biztosan megállapíthattuk, volna, de annyit tapasztaltunk, hogy az új fűtőház környékén a Debreczenben eddig feltárt rétegek legvizduzsabbjai léteznek. Hogy mily vizdusak kü-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A nagytemplom két csillaga.

— A „Debreczen” eredeti tárczaja. —

Irtá: **IJ. MÓRICZ PÁL.**

Bőszörmény felől jöve, nyári időben poros országuton, robogó kocsiával, mi jó vidéki atyafiak. A nap már úgy alkonyra hajol át . . . A felvert portól, füsttől olyan halott színűen szürke kék Debreczen város felett az ég, mint a kék lilom, mely letörtétvén — hervadóban . . .

Az egri hegyek megől, a Dragota tanya lombos akáczaín keresztül libeg, reszket a sugár, mint piros selyemkendő a messzeségből, hol a nap leszáll, bujdokolván, bujdokolván amerikai vadonok-fé, kigyó sziszegés, papapály karácsozás, párducz üvöltés kísérik misztikus útjában . . .

És a hogy a J ó z s a mellett a csárda dombra felkanyarodunk, már szemünk előtt ott terposzkedik párájába burkoltan a város, mintahogy a hegy, az erdő, a tenger, a patak, az állat, az ember, a virág mind pártával . . .

Még az öreg kollegium is csupán óriási szürke test, minden idomok nélkül. Arnyékok-ként kísértők a tornyok . . . Egyedül a nagy templom az, mely két tornyával ki látszik, melynek két tornyán az a ragyogós két csil-

lag az esti fényben szikrákat szór, mint óriási gyémánt, mint az égi test kiszakad! szíve — nap csillagként . . .

A kis vidéki diákok, falusi leánykák, kiknek néha esellen szabásu ugyan az uti vászon rubácskájok, de piros az orcájuk, tiszta a szemük, hogy el is bámulják ezt a két csillagot, melyekhez hasonlókat még soha, semmely toronyon nem láttak, mintha csak a levegőben libegnének az öreg város felett . . .

Az öreg kocsis pedig a bakról bizalmasan magyarázza — oh mert hinni kell sokat, de sokat tudnak azok az öreg kocsisok, mi könyvekbe nincsen megírva — :

— Színaranyból van az a két csillag urfi . . . Megfogja az még a villámot is . . . Aztán a „Csillagos” csárda elől visszamatat a völgybe, hol nádfedeles rongyos csárda omladoz — sok embert megölték ott a betyárok, így magyaráz tovább, megöltek a csárdást is a feleségével . . .

De a csillag, csak a csillag egyedül, ami most érdekel minket, az a ragyogós két csillag, mely jelezője a büszke, tiszta lütnék, mi a tévelygések világába századokkal ezelőtt is úgy ragyogott be, mint a nagytemplom két csillaga a poros szürke utazók fele . . .

Mert Debreczen kálvinista város ma is s daczára minden aranyos porral vakító erőkődéseknek, az is jog maradni az idők végéig, ezt hirdeti az a két ragyogó fényes csillag,

melynek közelébe most mesterségesen emelt állványokon törekednek a kézművesek, kik javítás alá vették a barnult torony s templom falakat, — talán a piros toronytetőket is majd? . . .

Csak a két csillag fénye, mi nem halványult, mi ragyog még mindig kálvinista hitünk büszke, tiszta aczélos erősségével . . . Az aranyon nincs szüksége a csiszolásra, az aranyon nem rág foltot a rozsdá, mint mise mondó ingeken lyukat a moly . . .

Kijavítják, lekaparják a nagy templom magas hajójának fehér falait is, melyek vissza zengtek K o s s u t h Lajos apánk édes szavait, mikor ökölbe szorult a kurucz magyarkéz s elhangzott a z a s z ó, mik századokra oda vésődtek a nagytemplom fehér falára, daczára, hogy most lekaparják s bemeszelik e falakat, daczára, hogy e szavak miatt az orosz tábornok a kálvinista püspökkel újból be is szenteltette — parancsszóra — ez imádkozó hazat . . .

És a kerepesi virágos temetőben fekszik már a mi atyánk, vezérünk is, ki Rakóczy kuruczainak szavait az ónodi bibor-bárony satorból távoli menydögés viszhangjaként fel zudította századok mulásával is a nagy templomban, mert oly erős, oly óriás volt, annyira imádtá hazáját . . .

És meszelik, kaparják az öreg falakat . . . Csak a két csillag ragyog még ma is büszkén, fényel a távolba szürke, poros utazók elé,

lönösen e helyütt a 96 és 1247 méter mélységű rétegek, ezt igazolja azon körülmény, hogy a vasut itteni nagy napi vízszükségletének kétszeresét is szolgáltatják.

Ezen második szempontból tehát szintén ezen hely környéke volna a víz-mű legalkalmasabb helye, mely a mellett a várostól nincs nagy távolban, az itt létező vízrétegek víze a mellett ivásra kitűnő minőségű, a felettök levő elszigetelő agyagréteg elég vastag és szilárd, úgy hogy az ezen rétegekre furandó kutak állandósága kétségbe sem vonható. A mi pedig az említett rétegek homoktartalmát illeti, az ugyan középfinom szemcséjű, de ezt, ha a vízbőség konstátálva van, hátránynak nem ismerjük el.

Mi azonban esupán ezen adatokra támaszkodva nem indítványozzuk, hogy a vízvezetéki vízmű ezen helyen létesíttessék, de czélszerűnek tartanánk a kutatásokat ezen helyhez megfelelő, de nem nagy távolságban megkezdenni az ismert módon a vízáramlás irányát és a nyerhető vízmennyiséget minden egyes rétegre nézve megállapítva, a megtalált hozzá folyási irányban szükség esetén még fölbrenbeli kutatást is eszközölni. Csak ezen kutatások után lenne lehetséges arra nézve jó szakvéleményt és utbaigazítást adni, hogy a végleges kutak mily számban, mely rétegekre s mily belátmérőjű csövekkel volnának létesítendőek, hogy a szükséges kutaknak vagy a kutakrendszer miként volna elhelyezendő s mily mélyre sülyesztendő stb. Ha az így megszerzett adatok alapján a szükséges jó vízmennyiség nyereséje biztosítottnak látszanék — a miben különben nem kételkedünk — akkor a vízmű és vízvezeték létesítésére nevezte ezen biztos adatokra, esetleg a már meglevő vízre alapítva csak a pályázatot kellene kihirdetni s a vízvezeték elkészítésére biztosan fog több megbízható vállalkozó cég ajánlkozni.

Farkas Kálmán főmérnök ur szak-

véleményében a városnak azt a javaslatot teszi, hogy a kutató furásokat takszerkossági szempontból a városi kútmesterrel és egy beszerzendő kézierőre berendezett vízöblítésű 6" furó készlettel házilag eszközöltesse.

Mi e helyen azon szerény nézetünknek adunk kifejezést, hogy a városnak erre szüksége nincsen, a mennyiben a Debreczenben létező kútfurással foglalkozók között található oly vállalkozó cég, mely ily kutató furások végzésére képes lenne s a mennyiben ez e téren elméleti ismeretekkel és oly tapasztalatokkal is rendelkezik, minőket a város és kútmestere nélkülöz, nem hiszszük, mivel még a furókészlet is beszerzendő s annak értéke amortizálendő is volna — hogy ily módon a város megtakarítást érhetne el. A kútmester pedig, ha hivatalának meg kell felelnie, — nem képe s a számos közkutás szivattyúnak rendben tartása mellett még egyébbel is foglalkozni, különösen pedig nem egy hosszantartó, teljes figyelmet és odaadást igénylő munkát végezni. Külömben Debreczenben nem is divik a munkák házilag való elkészítése, mert daczára, hogy a városnak mérnöki kara, építész, több utbiztos, téglagyára stb. van, mégis egy legkisebb épületet, hidat sőt még a javító munkákat sem végzi házilag s az utcák burkolását és a csatornázást is vállalkozókra bizza. A kútfuró ipar pedig Debreczennek egy specialitása, melyre büszke lehet s melynek támogatása a városnak morális kötelessége s a magas kormány az ipar és kereskedelmi miniszterium útján a mi vállalatunkat pénzbeli segélyezésben részesítvén, ez által bizonyítja, hogy annak nagy horderejét felismerte.

Ha a város mindezek daczára még oly főlkészlet akarna beszerezni, mely a technikai vívmányaként az e téren működőknek egy utáandó furási módszer tanulmányozására alkalmas nyújtana, akkor ezen törekvést némelyek talán még meg is dicsérik, de a mennyiben egy

6" furásra alkalmas és kézi hajtású berendezett furókészlet beszerzése hozatott indítványba, mely furókészlet technikai szempontból alkalmasnak és czélszerűtlennek mondható, reméljük, hogy ezen indítvány követését a nagyméltóságú miniszterium egészségügyi osztálya nem fogja kívánhatni.

A mint fentiekből kitűnik, mi a közügyet szem előtt tartva saját érdekünkben is felszólaltunk s végül azon kérelmünkkel járulunk a nagyméltóságú Minister úrhoz, méltóztassék iparkodó és haladásra törekvő vállalatunk létezését ezúttal kegyesen tudomásul venni, alkalom adtán bennünket nagybecsű megbízásaira méltatni s esetleg szükséges és rendelkezésünkre álló adatainkat is igénybe venni.

Mely kérésünk ismételése mellett ma radunk

Debreczen, 1897. július 8-án
a nagyméltóságú Minister úr
alázatos szolgálái

Bauer és Társa
debreczeni kútfurási vállalata.

Ugyanily szövegben fog ezen beadvány tárgyalás czéljából Debreczen szab. kir. város tekintetes közgyűlése elé is terjesztetni.

BELFÖLD.

Miniszteri válaszok Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke, a Haz tegnapi ülésén bejelentette, hogy a mai ülésen a vallás és belügyminiszterek válaszolnak Marjay Péternek a nagyletáj görög egyházban történt zavargás, — a belügyminiszter pedig válaszol Eötvös Károlynak, Rátkay Lászlónak és Justh Gyulának a vigszínházi tüntetésük a német színelőadások és az orfeumi bevezetéselekményü darabok megakadályozása tárgyában tett interpellációkra.

Kath autonomia. Az autonomia választók összeírása, mint azt annak idején már megirtuk, beveződött s a szavazók névsorát tartalmazó jegyzékeket nyolcz napi közzemlére tették ki. hogy ez alatt azok, kik netalán tévedésből kimaradtak volna, vagy pedig nem volt reá idejük, szavazó barczáikat kivaltsak.

odateszi a szive fölé s az iróasztalan hagy egy megkezdett levelet. Csak annyit ír reá:

— Kedves Eglantin!
— Mi lett Laczi? — kérdezte Kerekes hosszasan hallgatás után.

— Semmi! Csak faj valami nagyon!
— Eh, nekem is fajt. Az ilyes fájdalomnak nem tartanak sokáig. Ezek is csak olyanok, mint a többi gyermekbetegségek! Valamikor én is azt hittem, hogy megbolondulok valaki után és másnapra már kutya bajom se volt.

— Holnapra nekem sem lesz — gondolta magában szomorú elszantságal.
— Szegény gyerek! Sajnalak — mondta Gáspár ur.

Sőt később, mennél gyakrabban nézett a pohár fenekére, annál inkább érezte baráti kötelességének, hogy vele busuljon. Azonban csak sehogysem sikerült szomorúvá lenni neki is. Nem is csuda! Nehéz dolog elszomorodni egy jó ebéd, vagy vacsora után.

És Gáspár ur még is ven róla győződve hogy egy jó paprikás csirke még a szerelmi bánáton is segít.

— Csakugyan ehettél volna valamit. Mert a földolog, hogy az ember egyék! A többi mind mellékes.

Egy elmulasztott jó ebédet vagy vacsorát

mintha a napnak volna kiszakított szive... Jámor falusi gyerekek megcsodálják és mi nagyok hisszünk csodás erejében...

— Felfogja a villámot is, magyarázta a bakról az öreg kocsis, édes anyám pedig mosolygva hajolt hozzám, mikor gyermeki szemmel e ragyogó csillagokat néztem... Megcsókolt... Micsoda boldog is voltam még akkor... Az élet nem kaszálgatta reménykedéseim aranyos kalászt...

Egy szerelmes és egy okos ember.

— A „Debreczen” tárczája. —

Irta: **Vértesy Gyula.**

— Folyt és vége. —

— Egyél te is — kínálta a pajtása De annak nem nagyon kellett semmimem. Pedig a kis szeplős leánya is ugyancsak kínálta:

— Magam csináltam. Tessék megköszölni.

— Nem eszik az — vetette oda Kerekes ur — szerelmes a szegény és kopláló kurán van. Holdvilágból akar élni, meg harmathól. No, már én inkább maradok a paprikás csirkénél! Laczikám, ne busulj, — mondja azután a fiatal legénynek — lesz még abból jó asszony! Szerethet téged is.

László ur nem hallja ezt a léha megjegyzést. Külömben bizonyára szólna rá valamit. De őt az ő gondolatai foglalják el. A két év előtti béli éjszakára gondol. Arra, a mikor először találkozott Eglantinnal.

Őt látja maga elé a leánykát, a mint hozzá simulva repül vele a tánczba. A leány haja, a mint fejet odahajítja a válára, arcát éri s ajakát csiklandozza. Ha le merne hozzá hajolni, selymes, fekete haját meg is csókolhatná! A hajába tűzött fehér kaméliának egy szirma lehull az ingére; táncz után elteszi a szirmot és össze-vissza csókolja. S azóta hány-szor csókolta! De hát őt magát miért nem csókolhatja? Miért nem lehet az övé az a leány?

De erre nagyon röviden megfelel magának. Mert nem is akarta, hogy az övé legyen. Hiszen nem is közeledett feléje! Maga játszotta el a boldogságát! Nincs kire vetni! Belátja, de azért mégis úgy érzi, hogy egyetlen okos dolog létezik a számára: a halál. Mert ő nem tud élni úgy, hogy tudja, hogy Eglentin a másé!

S felzgatott lelkéből szinte megnyugtató varázsszal vált ki a halál gondolata.

S olyan szerfőltött poétikusnak tűnt fel neki a gondolat, hogy ő holnap, az eljegyzés utáni napon, átöltözve koponyával feküdjék odahaza a szobájában. Az eljegyzési kártyát

A megjelenés zációját.

A napra jött már vissza már pusztán a nemzeti

A p H o r á n J u s t h megígérte, de egy-egy képviselő

Mag változott.

A k bizakodott nyeket, a vitarendez már régen

Bár párti sajtó hogy a jó a cukorp

A h széről M jedő besz vagy a K jos fölszó

Pén felszólalás nagy besz szombat

aki határ részéről, v é n y is lesznek

llye még min kok, ugy szerdára

ugyan ki L u k a m é n y k i k j a z a r v ó s K á

Ferencc, k o v s

A n é v s z e g y ü l e á t m e g r k e r v é a s o r.

nem pótló örökre.

Boór László végezi bu az ő bu

És volna, a hegy egy magát.

Cs lyónak t keze is

Mi hónapig ré lett.

Az Gábor ú ki meg

ta, mik érte ak mondta

Es hogy m

László elveit v musa a apósk

A parlamenti helyzet.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 7.

Apponyi Albot grófnak váratlan megjelenése képezte a parlament mai szenzációját.

A nemzeti párt vezére ugyan csak egy napra jött Budapestre és ma délután öt órakor már visszautazott családjához Eberhardba, de már pusztán megjelenése is felvillanyozta úgy a nemzeti pártot, mint az egész ellenzéket.

Apponyi gróf behatárolt érkezett Horánszky Nándorral, — majd pedig Juszt Gyulával beszélgetett bizalmasan és megígérte, hogy ha nem huzamosabb időre, de egy-egy napra gyakrabban be fog jönni a képviselőház üléseire.

Maga a parlamenti helyzet szintén nem változott.

A kormánypárti konokul hallgat és az elbizakodottság fatalizmusával várja az eseményeket, a melyeknek intézésével az ellenzék vitarendező bizottsága a legteljesebb elismerést már régen meg érdemelte.

Bármit hirdessen most már a kormánypárti sajtó, az most már kétségtelen tény, — hogy a jövő hét közepéig nem lesz szavazás a cukorprémium általános vitája fölött.

A holnapi ülésen ugyanis a néppárt részéről Mocsy Antal fog két órán túl terjedő beszédet mondani, mely után az ülést vagy a Kiss Albert, vagy a Holló Lajos felszólalása rekeszti be.

Pentekre várják a Károlyi Sándor felszólalását, mely a Horváth Adám nagy beszédével bizton kitölti az ülést, míg szombatra Rakowsky Istvánon kívül aki határozati javaslatot is nyújt be pártja részéről, alig lesz más szó, mert kérvények és intézkedések a napirendre kerülnek.

Ilyen körülmények között a jövő bétre még mindig elégséges számban lesznek szónokok, úgy hogy a vita berekesztése legfeljebb szerdára várható. Szerdán és csütörtökön, ha ugyan kitelik az időből, lebeszélhetnek majd Lukács László pénzügyminiszter, Neményi Ambrus előadó, továbbá azok, akik a záróbeszédre jogosultak, és pedig: Eötvös Károly, Kosovits Ferenc, Sima Ferenc, Marsoszy Endre és Rakowsky István.

A benyújtott határozati javaslatokra a névszerint való szavazás legalább egy ülés tle foglalt, bár valószínű, hogy átmeny meg szombatra is, a mikor ismét kérvények tárgyalására kerül a sor.

nem pótolja ki többé semmi sem. Az elveszett örökre.

— Elveszett örökre — sutogja utána Boór László ur. Minek is éljek így tovább? végezi be végre, a meghalás ultimátumával, az ő busz filozofálását.

És másnap virradóra meg is cselekedte volna, gyermekes észszel, mámoros agygyal, hegy egy ostoba ábrándért eleméssze magát.

Csak az volt a szerencséje, hogy a golyónak több esze volt, mint neki. Meg, hogy a keze is reszketett egy kssé.

Mindössze az lett az egészéből, hogy egy hónapig nyomta az ágyat szalatt okos emberre lett.

Az igaz, hogy ehhez már azután Kerekes Gábor ügyvéd ur is nagyban hozzájárult, a ki meg hozta neki a hirt, hogy a szép Eglantin, mikor megudta az esetét és azt is, hogy érte akart meehalni, hát felkaczagott és azmondta:

— Milyen ostoba gyerek!

És ebben igaza volt, meg jól is tette, hogy mondta mert ezzel gyógyította ki Boór László urat, a ki most már az ügyvéd ur elveit vallja, mondván, hogy élet igazi idealizmus a jó ételekben és borokban és a gazdag apósokban rejlik.

Ekkor azonban már július 17-ik napját mutatja a kalendárium.

A czim fölött való vita tehát ilyen körülmények között csak e hó 19-én kezdődhetik meg.

Bartha Ödön azonban ma már bejelentette, hogy a czimnél legálább huzás a fognak felszólalni és így ha a törvényjavaslat 1 §-át vita nélkül át is eresztik, a 2 §-nal, mely arról szól, hogy jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg, minden nehézség nélkül össze lehet hordani a bizalmatlansági okoknak azt a garmadáját, mely megakadályozza, hogy a törvényjavaslat augusztus hó elseje előtt a főrendiházelekerüljön.

Az ellenzék akciójának a sikeret tehát biztossítva van a cukorprémiumból augusztus előtt nem lesz törvény.

Augusztus elseje után aztán tehet Bánffy Dezso és kormányja, a mit akar. Haza küldheti a képviselőket, vagy itt tarthatja, egy bizonyos, az, hogy vak örültele rohan a végső veszedelmbe.

Föltétlenül bizonyítja ezt az az ideges kapkodás is, mely fenyegeéseiben észlelhető, úgy, hogy ma már ismét nem beszélnek komolyan permanens ülésekről, hanem az hangoztatják, hogy megvárják, a míg az ellenzék fölemészti önmagát.

József főherceg disz doktor.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, júl. 6.

Fényes ünnepélyességgel ment a végbe Kolozsvárott József főherceg disz doktorra avatása, akit Erdély fővárosában tüntető lelkesedéssel fogadtak.

A népszerű főherceg reggel érkezett a földszített városba, ahol a pályaudvaron gróf Albach polgármester, Déák főkapitány, az egyetem képviselőiben dr. Farkas Lajos rektor, Lindner Gusztáv, Márki Sándor, dr. Szabó Dénes és dr. Farkas Gyula dékánok vártak.

A nagyszámu közönség lelkes éljenzése közt szállt ki a főherceg, akit katonai részről Marsneg altábornagy és Palkovics tábornok vártak.

A katonai méltóságok tisztelgése után Albach polgármester üdvözölte a főherceget, majd bemutatta Farkas Lajos rektort, aki viszont rövid üdvözlőbeszéde után az egyetemi dékánokat mutatta be.

A főherceg ezután a New York szállóba hajtattott, ahol részere fényesen és izléssel rendeztek be lakosztályt és feldisznitették a lépesóházat. Rövid pihenés után a főherceg a honvédkaszárnyában megsemlélte a honvédesapatokat, amelyeknek eredeti terv szerint a város végén levő gyakorlóterre kellett volna vonulniok, de a hónapok óta tartó esőzések azonban lötkretették a talajt, úgy hogy a katonaság belesüppedt volna. A főherceg többször meglegedését fejezte ki a csapatok minaszzerű gyakorlati fölött.

Tizenegy órakor a főherceg, akit az utcán lelkesen éljenzett a nagy közönség, az egyetemre hajtattott, hogy doktori diplomáját átvegye. Az egyetem bejáratánál Farkas Lajos rektor és a dékánok vártak a főherceget, akit a rektor röviden üdvözölve, bevezetett az egyetem fényesen feldisznitett disztermébe. Itt folyt le a doktorra-avatási ünnepély. Itt vártak a főherceget az egyetem összes tanárai.

Miután a főherceg a diszjelvényes egyetemi rektor és dékánok helyet foglaltak, dr. Farkas Lajos egyetemi rektor a következő beszédet mondta:

„Fenséges császári és királyi főherceg ur! Boldogító öröm és hála tölti el szíveinket, amidőn királyi fenségedet a legmélyebb és legalázatosabb tisztelettel üdvözölhetve,

tudjuk, hogy e legmagasabb kezben a tudomány kedvelésében és művelésében előjáró fenkölt elme és áldott szívének elismerése kíván megnyilatkozni azok iránt, akiknek nem volt és nem lehet igazabb vágyuk mint napról-napra hiven és becsületesen dolgozva, a nemzet legbecesebb javát megőrizni és gyarapítani. De nem csak ránk, igénytelen munásokra, elmuló jelenségekre esik e ritka megtisztelés éltető verőfénye, enyhítve és feledtetve is a hosszú küzdelem keménységét, az elveszett hű bajtársak fájó emlékét, hanem körülveszi, állandó fénye marad szeretett egyetemünknek a legigazabb tanuság amellet, hogy legfőbb ékeségét és büszkeségét, ami dicsőségesen uralkodó felséges királyunknak a nevé, immár nem érdemtellenül viseli s hogy ha még nem is az, aminek lennie kell a jóságos Isten kegyelmével felséges urunk királyunk atyai oltalma alatt, a magas kormánynak bölcs gondoskodása és a világhosszú áldását megbecsülni tudó jó magyar nép elkötelezettsége által már a holnap és mindennappal inkább és inkább azzá lesz. Boldogok vagyunk, hogy királyi fenséged mélyen érzett hálánk, igaz hazafias tiszteletünk és őszinte ragaszkodásunk nyilvánítására nekünk ez emlékezés alkalmát megadni méltóztatott s amidőn annak kegyelmes elfogadásáért esedezném, legalázatosabban kérem királyi fenségedet, méltóztatás megengedni, hogy a matematikai és természettudományi kar tudós dékánja doktori diszoklevelünket beszéde kíséretében átnyújtani szerencsés lehessen.

Ezután a matematikai és természettudományi kar ezidőszerinti dékánja dr. Farkas Gyula mondta a következő felavató beszédet:

Fenséges császári és királyi főherceg ur! Én Farkas Gyula, a budapesti Tudomány Egyetemnek bölcsészeti doktora, a páduai tudomány egyetemnek bölcsészeti doktora, a Magyar Királyi Tudomány Egyetemen a matematikai fizika nyilvános rendes tanára s a matematikai és természettudományi karnak ezidőszerinti dékánja, ó császári és apostoli királyi felségétől, legkegyelmesebb urunktól és királyunktól tisztemhez kötött hatalmamnál fogva császári és királyi fenségedet tudományom elismerésül a bölcsészeti tudományok doktorává avatom s felruházom mindazokkal a jogokkal és kiváltságokkal, amelyek a felség kegyéből és a törvény erejénél fogva a doktorokat megilleti. Amidőn most kérem bátorodom, hogy elfogadja kegyesen ezt a doktori diplomát, a melyet még millennáris tanévi rektor mag, nifikusunk Martin Lajos és a math. és ter. kar akkori dékánja Kanitz Ágost adtak k és írtak alá, a legmélyebb érzelmeinket egyéltve, kívánom, hogy engedje a gondviselés miképp fenséges nruok, mint szeretett hazánk erős oszlopa, e tudományosságunk hatalmas ápolója, mivelője, előmozdítója meg igen soká éljen! (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Majd József főherceg mélyen meghatva, nagy figyelem bözöpette emelt szót:

Fogadja a kolozsvári Ferencz József tudomány egyetem legőszintebb és legbensőbb hálámat azért, hogy engem csekély és kevés tudományos munkásságom után doktorának választott. Örömmel tölt el az egyetem fejlődése és működése épp e helyen, a haza keleti véghatárán, ahol a magyar mivelődés célja a magyarság emelése, a tudomány által érhető el. Legyenek meggyőződve arról, hogy mint mindig ragaszkodtam a tudományhoz és azokhoz, akik a tudományt a magyarság javára fejlesztették, — ezután kettős ragaszkodással leszek irántuk és ezt szívem mélyéből mondom; ragaszkodásom és érzésem nem mulandó, hanem addig fog tartani, amíg szívem dobbanása tart. (Hosszas éljenzés.)

A főherceg erre átvette diplomáját és beírta nevét az egyetem könyvébe. — Ezután megtekintette az egyetemet, első sorban a könyvtárat, ahol dr. Ferenczi igazgató fogadta és kalauzolta.

A főherceg a megszemlélés közben a szavakkal fordult a tanárokhoz:

— Bizony, ha most doktori vizsgát tennék a matematikai és természettudományi szakból, önök a matematikából megbuktatnának; pedig valaha tanultam felsőbb matematikát. Hanem a természettudományokkal most is meg volnék valahogy.

Azután szívélyesen búcsút vett a tanári kartól és a szállodába hajtatott.

Déiben a főherceg a New York szállóba ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: Marnegg Ödön altábornagy, Palkóvics József tábornok és többen a törzstisztek közül; a polgárság köréből Albach Geza polgármester, Biró Béla apátplébános dr. Farkas Lajos rektor, Fekete Gábor táblai elnök, Szász Domokos, ev. ref. püspök, Ferencz József unitárius püspök, Kozma Gyula főügyész, gr. Lázár István altábornagy.

A főherceg jobbján Marnegg Ödön altábornagy, balján Fekete Gábor táblai elnök foglalt helyet.

Délután a főherceg az egyetem bonatikus kertjét nézte meg. Este pedig, eredeti tervét megváltoztatva, Marosvásárhely elkerülésével egyenesen Brassóba utazott, a honnan a fővárosba megy.

TARKA-ÉLET.

Vidéki levél,

Szerkesztő ur! már megbocsásson. Hogy én is lantot pengetek. Isten bizony, az unalomtól. Azt sem tudom, mit tegyek. S ha néha-néha „fals-ot” ad is. Hurom és nem jól penditek, Mentségemül szolgáljon, kérem. A forró nyári nagy meleg.

Műhelyük hűvös rejtekében. Izzadnak most*) azt elhiszem. Hiszen virít már az uborka. S a szenzáció nem terem. Mostanában nálunk is lövik. A lapok a kövér kacstát. Szamosba dobta a „kubikos”. Nejét és két kis leányát.

S ambár e hir nem is való volt. Irok valót és gyászosat. Szamos folyó hideg öleiben. Pihen három kis aldozat. Eürödni ment egy, más dologra. Ki tudja mért a harmadik. Gondolva e gyászsetekre. Szemembe fájó szövik...

Az árnyra fény jön, úgy tanítják. És ime be is teljesül. Kocsik sora bontakozik ki. Hatalmas portelhető mögül. Zöld lomb fedt lovat s kocsikat. Benne sok urfi s cizfira lány. Majálisra így hívogatnak. Hová fejlődünk; hová ám!

Kulesos város legyen már Szatmár, Igaz, hogy volt is hajdanán. Hatalmas kőfal zárja majd el Szamos felőli oldalán. És nőhet majd egész az égig. A szennyes ár s a jég tömeg. Vad erejét hitvány szilánkká. E kőfal fogja törni meg.

E yeb hir sincs, csendes a város. Bezárom én is levlelem. Mert jól tudom, hogy kevés márma. Emberekben a türelem. S ha néha-néha „fals-ot” adtam, Bocsássanak meg oh! nekem, Jobbat irok, ha hűvösebb lesz. Vagy semmit se — ígérhetem.

Tassi Miklós.

*) Oh kérem, a mi redakciónk elég nedves ahhoz, hogy süvös legyen.

Szerk.

A Magyarok az ifjabb Tisza Kálmán esküvőjén.

Öreg Tisza Kálmán családjában fényes nász készül... Anaak idején, ha bizony sok rosszat el is mondanak országot kormányozó gubernátor uramról, egyet még a legnagyobb ellenségei sem tagadhattak meg tőle, hogy magyar vala Eő Kigyelme, a magyar urak minden erényeivel, de minden hibáival együtt is...

Az idők azonban változtak s a geszti földesur leszállott a biborszékről, melyhez vasakarata annyi éveken, annyi támadások között is rendíthetetlenül kötötte... Mint kálvinista: egyházának életében visel azóta vezerszeropet, gyarapítja szorgalmas buzgó munkával a gazdaságát s növeli gyermekeit, kiknek grófi koronájában a büszke öreg dzseptrinek számos gyönyörűsége telik s mint mondják — ugy suba alatt — néha napján politikai álgatis az öreg ur, no amugy cselekedben fortélyos T e l e k Mihály uram módjára, nem pedig mint a monoklis N o p e s i n k ó báró, ki szerfölött kedvelé a balerinákat...

Beszéljünk inkább azonban a Tisza fiukról, a boros-jenői nemesi fa büszke, életerős sarjairól, kik között még a Pistának, a család Herbertjének van a legkevesebb népszerűsége, mert a legkisebb Lajos még nem játszik semmi szerepet, a fiatal Kálmán pedig, ki az apja nevével örökölte, az meg határozottan rokonszenves még a kuruczok előtt is, olyan magyaros, olyan dahás, olyan kálvinista nyers nyakas a fiatal Kálmán viselkedése...

Hisz jó emlékezetben el még, mikor a kurucz Tisza fia a Debreczeni „Bika” vendéglő disztermében elhuzatta azt a német náczi-ónak oly fajdalmas „j a j d e...” nótát. Megtette ugyan ezt Magyarországon már más kurucz magyar is, hanem a fiatal Kálmán urfi mégis legjobban kiérdemelte e dombérozásáival a «kurucz» nevet megmondom miért?

Fiatal Tisza Kálmán urfiának, ekkor az apja Magyarország miniszterelnöke volt az urfi pedig maga a császári és királyi huszár ezredhez, mint hadnagy gyakorlatra volt berukkolva és hogy ugyanakkor mikor a cigány az urfi rendelkezésére reá pendítte azt a famozus „j a j d e...” nótát a Bika nagy ebédlőjében diszvacsozta volt valami vizitáló osztráktábornok tiszteletere és hogy a terem telve volt osztrak tisztekkel...

Meg a „vekonny deszka kerítést” a kazai kastélyban, ha elhúzták a Magyar fiuk Öreg Tisza Kálmán uram Eő Kigyelmének paracsozására, akkor bizonyosan a fiatal Kálmán urfi vala megint az, aki meg Kossuthunk bus nótát a primással „r e á t t e t t e...”

Ezert kurucz aztán a fiatal Kálmán urfiának a neve a családban s ezért rokonszenvesebb az ő alakja, mint a Tisza család bármely más tagjának, de meg különösen, hogy a politikával sem igen foglalkozik, csupán egyszer történt meg vele, hogy valamelyik cimborájáért végig korteskedtet jó izűen egy választást az I l l y é s Balint kerületében, de hogy megbuktak a szabadelvűek, azt is rövjük fel no a mi derek kurucz urfiának az érdeméül,

Nem is halgathatjuk hát el a Tisza-család kurucz fíanak a legszebb ünnepét, mely holnap leand, hogy ne emlékezzünk a Kálmán urfiról, mikor a polgari szerződés megkötése után, majd a Kalvin-teri templomban az urasztalához is odavezeti az ő szerelmes szép matkáját, az ősrégi Koglevich grófi család egyik legbajosabb hölgytagját, a K e g l e v i c h József gróf szépséges leányát.

A főri esküvőhöz, melyen Magyarország első családjai képviselve lesznek, részben a barát-ág révén, részben, miut rokonok már felutaztak D e b r e c z e n b ő l — Budapestre hires cigányaink a Magyar fiuk jeles zenekara is, kik a házi cigányai a geszti nagy urnak kik most is majd régi palotást, szilaj kurucz nótát mind-mind magyaros tüzzel huzandják a lakodalmi nászserenek, mely a fővárosi „Angol-királynőben” tartja a vidám, a virágos, a magyaros áldomást.

Kálmán urfiának, a kurucznak, szép mat-

kájával együtt liljomot, pirosló rózsákat, illatozó rozmaringot szórjon bőven életutjokra a szeretet s legyenek mindig boldogok, és legyenek büszke fentartói a Tisza család kurucz ágának, melyből annak idején Ferencz fejedelmünk idejében vitéz kurucz ezredes is származott, mintahogy azt a nagy regemondó Jókai is egyik szép regényében ékes pennájával minden hízkelkedő szók nélkül megírta... Ocskay, Bercsényi, Bezerédi hajh!...

Hajdu-Huszar.

Távirat.

Országgyűlés.

Budapest jul. 8. A »Debr.» ered táv.

A képviselőház mai ülésén M o c s y Antal és K á r o l y i Sándor gr. beszéltek a cukoradójavaslat ellen. Az utóbbi zajos tetszesben kelt ki a kartelek es premiumok ellen. W l a s s i c s miniszter felelt M a r j a y Péternek a nagylétai gör. kath. román egyházbéli zavargások ügyében, M a r j a y Péter tudomásul vette a választ.

P e r c z e l belügyminiszter felelt E ö t v ö s Karolynak a vizsínházi tüntetések ügyében tett interpellációjára, mindenben helyeslélvén a rendőrség eljárását. A baloldal beszédét folytonos zajos ellenmondással fogadta.

E ö t v ö s Károly ramutatott arra, hogy rohanták volna meg a magyarok ugy Bécsset, a német rendőrség majd másként bántak volna el velök. (Viharos tetszés bal-felől.) P e r c z e l újra felelt, hivatkozva arra, hogy a külföldön sehol sem bántják a magyar cigányokat, mért bántjuk hát mi a németeket? (Oriási kacagás.)

E ö t v ö s ismét zajos tetszésben adta meg viszonválaszát, de a többség a választ tudomásul vette.

Ülés vége 1/3 órakor.

Ujdonságok.

* A Lilla jeggyürüje. Dr. V a j d a Elek tata-tó városi orvos — mint annak idején megirtuk, — felajánlotta a Csokonai Vitéz Mihály Lillájának birtokában levő jeggyürüjét a debreczeni kollégium érkeletárának, mint a melyhez a nagy költőnek neve is fűződik, egyszersmind azt kérte a kollégiumtól küldene el valakit a gyürüért, mert csak személyesen óhajta azt átadni. A kollégium azonban valószínűleg költséghiány okából, senkit sem küldött, hanem azt válaszolta hogy csak küldje el postán. Mivel dr. Vajda ezt nem volt hajlandó megtenni, a gyürü a mai napig nála maradt, Ma azonban megerkezett családostól dr. V a j d a Elek ur es személyesen elhozta a nevezetes es érdekes gyürüt Debreczenbe, hogy ezt a nagy költő emléké t megillető ünnepe l y e s s é g g e l átadja, de többé nem a kollégium hanem a Csokonai-kör birtokába. — A Csokonai kör holnap d. e. órakor a nagy közönség részvétele mellett fogja a szép ajándékot teljes ünnepességgel átvenni s a körnek a kereskedelmi akadémia palotájában levő ereklyetárában elhelyezni. Erre az aktusra lapunk utján is meghívja a kör tagjait az elnökség.

* Dankó Pisták a bucsuestélye. Nagy érdeklődés mellett tartotta meg bucsuhangversenyét Dankó Pista a nagyerdői vígadóban, melynek nagy terme a fényes es előkelő vendég közönséggel csaknem egészen betelt. Az enekszámok közül különösen az O.ry Zuárd szép bariton szöloji, a Gálfalvi Laub Iréné remekül elénekelt Dankó nótái sok tapsot s elismerést arattak. A legnagyobb elismerést D a n k ó Pista aratta, ki diszkrét, lágyan

simuló, minden czigányos czifrázástól mint művészi hegedű szólóival bizonyította, hogy nem csak, mint nótaszerző a legelső, de mint hegedű művész is ritkítja párját. A zeneszerek tehát úgy anyag, mint erkölcsi részefényesen sikerült, Dankó Debreczenből meghívás folytán Aradra utazik társulatával, honnét azonban három hét múlva visszatér s ezzel az igazán tehetséges erőkből szervezett társulatával a hajdu városokban indul körutra, melyek közül a genialis nótafa különösen a Hajdu Nánáson eltöltött szép napjáról kitérítő fogadtatásáról emlékezik mindenütt elragadtatással s elismeréssel Dankó Pista.

*** Az iparügyosztály vezetője szabad ságon.** Boldisár Kálmán dr. t. b. r. kapitány, az iparügyosztály vezetője e hó 10-én, szombaton kezdte meg 8 hétre terjedő szabadság idejét és üdülés céljából Bártfára utazik. Ez idő alatt az iparügyosztály vezetésével Medveczy Imre a rendőrséghez beosztott közlegények van megbízva.

*** Eljegyzés.** A Debreczenben is jól ismert tisztelendő álló Fráter család egyik tagja, Fráter Pál miskolci huszár hadnagy jegyet váltott Ráglyi Mathilde urhőgygyel, — Ráglyi Béla országos képviselő húgával Balajton.

*** A debreczeni járásbíró új bírja.** Ferenczy Lajos a debreczeni bírói kar buzgó s kitűnő tagja, kit a debreczeni járásbíróshoz II. járásbírónak neveztek ki, ma tette le a hivatalos esküt teljes tanácsülés előtt.

*** Bankett Kugler Mihály tiszteletére.** Kugler Mihály államvasuti felügyelő osztályvezető s főmérnök, mint már irtuk is, Budapestre költözik buzgó munkakodását folytatni. A kitűnő s előkelő főtisztviselőt nehéz szívvel bucsuznak városunk minden körei, épügy mint hivatalnok társai is, mivel oly kimagasló, oly vezetési szerepet vitt a társaság életében is. — És így volt tisztviselő társai, barátai, nagyszámu tisztelői holnap este bucsu bankettet rendeznek a szeretett Kugler Mihály tiszteletére a nagyerdői pavilonban, melyre is a rendezőség az érdeklődő ismerősöket és tisztelőket szívesen invitálja.

*** A Tisza Kálmán esküvője.** — Mint lapunk más helyén irtuk is, holnap délelőtt lesz megtartva az ifjabb gróf Tisza Kálmán esküvője a szép Keglevich gróf kisasszonnyal. Az esküvőnek szigorúan kalvinista jellege leendő. A Kálvini-templomban Szász K. püspök fogja a főúri párt összehadni, mely templomi ünnepély fényének emelésére a Tisza család felkérte Szotyori Nagy Károly kitűnő zeneművésznök is, ki első mestere az orgona játéknak az egész országban Szotyori Nagy Károly, ki mint már irtuk is szinten álló zeneakadémiát akar Debreczenben létesíteni a Tisza esküvőjére felutazott Budapestre.

*** Egy cseléd leány öngyilkossági kísérlete.** Tegnap délből a kut-utczában egy cseléd leány állítólag szerelmi bánatból magát felakasztani kísérlette meg, de a házbeliek hamar észre vették és még idejében levágták, az oda hívott Dr. Balkányi Ede I-ső kerületi orvos nyújtotta az első segélyt.

*** Tápai csoda doktor települése.** Tápai a városi tanács hoz annak idején egy folyamodványt nyújtott be, melyben letelepédségi engedélyt kér a város területén belül. Most érkezett le ezen ügybe másodfoku elutasító határozat. Az elutasítás következőkkel van indokolva. A kérvény azért utasítatik vissza 1) mert a kir. ügyészség jelentése szerint Tápai Mihály kuruzslás elleni kihágás miatt vádlóvan helyezettve. 2) mert a királyi törvényszék hasonló bünesset miatt az

eljárás megindította. 3. szor mert bizonyított, hogy a kuruzslást üzletszerűleg üzve és ezzel a közegészséget veszélyezteti. Nevezetesen — Tápainak az ügyészségnél levő esetére vonatkozólag azaz érdekes fordulat állott be, hogy sikerült a kuruzslást a valószínűség alapján reabizonyítani.

*** Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Altmann Hugó kolozsvári királyi ítélőtáblai és Gredinan Manó debreczeni kir. járásbíró-sági innokokat kölcsönösen áthelyezte.

*** A rendőrség és a kiakasztott árúk.** Sokszor tapasztaljuk, a különféle üzletkezelők, milyen kényelmetlen, ha sok ingó, bingó és az emberek ruháiba akadó holmik közt kell sietni. Az egyik az ember kalapját-ütő le, a másik ruha részével a szellőtűvallatára arczunkat borítják és még igen sok bohó — de sokszor bosszantó incidens történik. — Ezek megszüntetését szorgalmazza most a rendőrség. Most újabb 3 kereskedőt büntettek meg.

*** Pizskafával traktált végrehajtó.** Nádudvaron a múlt év szeptember havában foglalás történt Fekete Lajos gazda ember házában. Miután Fekete uram a foglalás daczára sem akart fizetni, a már elfoglalt tárgyakat elárverezni lement Pálfi Lajos községi esküdt és barátságosan felszólította Feketét a fizetésre, különben elveszi a lefoglalt tárgyakat. Erre Fekete uramnak sem kellett több elővett egy pizskafát és ráütött a Pálfi esküdt kezére, talán maga sem tudta hogy ezáltal a hatósági közeg ellen való erőszakot követte el, a minek 3 keserves esztendő lehet még a következménye. Ebben az ügyben volt megtartva mai nap a végtárgyalás. A törvényszék a következőleg alakult meg: Dr. Székely István tör. szeki bíró. Szavazó bírák: Nagy Károly kir. táblai és Dr. Oláh Miklós tör. szeki bírák. A jegyzőkönyvet Lengyel Kálmán vezette. Királyi ügyész: dr. Simonffy Béla v. ádott magavédte magát. Miután a tanúk beigazolták a fentebb leírt viseletet Fekete Lajosnak és miután megesküdték arra, hogy ők most a tvszék előtt a tisztá igazságot adták elő, dr. Simonffy Béla indítványozta, hogy vádlottat a hatóság elleni erőszak bűntettében büntösek mondja ki a tvszék. Rövid tanácskozás után az előző kihirdette az ítéletet, mely szerint Fekete Lajos a btkv 165 §-ában körül írt és ugyanazon §. szerint minősülő hatóság elleni erőszak bűntettében bűntösek mondandó a tikk ki, de tekintettel a 92 §-ra vádlottat csak 8 napra foga házára a itéli el. Vádlott és a királyi ügyész ez ítéletbe bele nyugodván, az rögtön jzgerőssé lett.

*** A czirkusz tüzendőri vizsgálat.** A szokásos tüzendőri vizsgálatot a most épített czirkusznál ma déltan 3 órakor tartja meg Vég rendőrkapitány, Shtal főmérnök és a tüzöltő főparancsnok.

*** Czipészek mulatsága.** A czipészipar társulat által 10-ikén szombaton, a nagyerdőn tartandó oszónával egybekötött táncszélynél a meghívók szót hordattak, ha valaki tevédsébből az nem kapott volna, de arra jöszult, sziveskedjen a végett Weidner Gusztáv vagy Cziczó Lajos urakhoz fordulni, hol azzal készséggel szolgálnak. Továbbá tudatjuk, hogy vacsora jegyek az estélyen is válthatók, amennyiben a vendéglős készsége bármily számu vendéget is képes kiszolgálni. A rendezőség.

*** A telefon hálózatba beléptek.** Mint értesülünk a Telefonhálózatba újabb beléptek: dr. Benedek János ügyvéd, Kohn és Jungreisz faterape, Nagy Váradi Szőlősi gőzszőrgyár Hasai általános biztosító társaság, Kohn Henrik fűszerüzlete, Boros Testvérek női divat aruháza.

*** Hogy Brassai bácsi 100 éves volt,** annak legdöndőbb bizonyítékát nyújtotta egyik előkelő erdélyi grófnak, Brassai régi ismerőse a ki előadván a kevesek által ismert adatokat hogy Brassai legeslegelőször Bethlenben volt nevelő a Bethlen grófnak, visszaemlékezett Landau francia botanikusrai a ki szintén ott nevelősködött vele együtt s ott barátkozott

meg Brassaiával. Ez a kitűnő ember a hetvenes évek elején halt el, s a családban fel lévén jegyezve, hogy mikor született, de egyszersmind az is, hogy Brassainál 3 évvel fiatalabb volt, kitűnt, hogy Brassai bácsi 100 évet élt s így valóban 1797-ben született.

*** Felhívás,** Felhívattak az alsó nyírvideki vízlecsapoló társulat által ártéri költség viselésére bevont kaszálló birtokosok, hogy a társulat által előírt s behajtásra kimutatott 1897 évi ártéri költségét e hó folyamán a hó folyamán a városi adópénztárnál (Hungária l-6 em. 8 sz.) befizessék, mert a határidőn túl járulékaival együtt végrehajtás utján fog az a hátralékosoktól behajtatni. Debreczen 1897 június 8. A városi adó ügyosztály.

*** Nyakon öntött járókelők.** Varga Julis a Szedlak ház 2 emeléea lakó cseléd leány a szennyos mosdóvizet a laborból az ablakon át az utcára öntötte, nyakon öntve a szennyos tartalommal a járókelőket. — Képzhető a komikus hatásu jelenet — a hideg vízzel leforrázott egyesek és a nevető hahotázó közönség. . . A jogosan bosszankodó áldozatok az esetet bejelentették a kapitányságnál, hol is a rossz tréfákat gyártó cseléd leányt kellő képpén meg is büntetik. Annyi különféle többé kevésbé sikerült szabályrendeletek után jól esne már látni egy szabályrendelet részét, a részt, amelyben avval foglalkozna rendőrség, hogy meggátolja a különféle utcai ablakokból takarítás közbe poroló rongyot szemetet és ruhákat kirázni.

*** Honvédek élelmezése.** A budapesti ut. kir. I-ső honvéd kerület parancsnoksága az alant megnevezett állomásokon elhelyezett m. kir. honvéd csapatok 1897 szeptember 1-től 1898 Augusztus 21-ig szükséges élelmezésének biztosítása céljából ajánlati tárgyalást kezdett, még pedig a következő lejaratokkal: Budapestben július 19-én Gyulan július 21-én Debreczenben július 23-án Nagyváradon július 15-én A szállítási feltételek fűzetje a Kereskedelmi és iparkamara helyiségekben megtekinthető.

*** Biciklin Erdélybe.** Két Debreczeni ifju Schiller Ferenc és Szaitz Márton VIII. gym. tanulók a szőnyidőtaarra hazaják fel, hogy velozipéden körutat tesznek Erdélyben. A vállalkozó szellemű ifjak e hó 8-án hajnalban indulnak el Debreczenből Nagyváradra, honnan Kolozsvárra, Szamosújvárra, Deesre látogatnak el. Par napi ott időzés után Nagy-banyára mennek honnan felsőbányára, Sugatagatagra, M-Szigetre mennek. Szigetről kirándulást rendeznek Szlatinára, Szlatináról Bikszádra, Szatmárra, Nagz-Károlyba meának s onnan visszaternek Debreczenbe. A 800 kilométeres ut körülbelül egy hetet vesz igénybe s az ifjak nem csupán a sport szempontjából hanem tapasztalatok szerzése végett s teszi meg ezt a szép kirándulást.

*** Iparosok figyelmébe.** A ma. m. kir. kereskedelmiügyi miniszter ur a Pesti Magyar kereskedelmi bank által tett 15,000 ft alapítványi összeg kamataiból a folyó évre esedékes 675 forintós ösztöndíjra pályázatot, hirdeti, melynek feltételei következőkben állapítattak meg; Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly iparosok, kik a budapesti vagy kassai állami ipariskolát jó sikerrel végezték, mely körülmény iskolai végbizonyítványval igazolandó. A folyamodványban megjelöendő azon speciális ismeret, melynek elsajátítása vagy tovább tanulmányozása végett az illető tanulmányut megtenni szándékozik. Felmentendők folyamodónak esetleges szakmunkalatai az illető ismeretkörben, valamint a nyelv ismeretek és a tervezet tanulmányut programja és időtartama. Végül megemlítendő a folyamodványban, hogy a folyamodó miként véli szerzett ismereteit és tapasztalatait a tanulmányut befejeztével itthon értékesítheti. A pályázó, ki jeles iskolai képzettség mellett a tanulmányozandó vagy elsajátítandó speciális ismeretek körében már elméleti vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozhatik — és ezt igazolni képes — valamint kellő nyelvismerettel is bír, az ösztöndíj odaítélésénél előnyben fog részesíttetni. Az ösztöndíjas tanulmányutjának eredményéről a miniszter urhoz jelentést tenni tartozik. A folyamodvá-

CSARNOK.

A prágai ghetto-ból.

— Kohn S. zsidó története. —
Fordította: ifj. **Móricz Pál.**

Egyedül jogosított magyar fordítás

A csipkekereskedő.

ELSŐ FEJEZET.

21.

A betegknél szabad volt kártyázni. A tolmud határozata szerint azonban már az is beteg, akin eret vágta. Hogy tehát, mint chole (beteg) szerepelhessen, egy szegény, de talá-
lékony fejű emberke szerencsésen kitalálta, eret vágatott magán. Azután elküldte a feleségét néhány gazdagabb emberhez, kik mint szenvedélyes kártyajátékosok is ismertek voltak. Jelentvén az asszony, hogy férje beteg s ép azért látogatása mitze (kötelesség teljesítés.) A büszke arisztokraták eleinte természetesen mérgeesen berzenkedtek, a szegény asszony pedig megjégedt s gyorsan hebegte, hogy beteg férje rendkívül örvendene, ha az urak előtte egyet is kártyáznának. Ebből már elég világosan kilátszott a lóláb és a meghívott vendégek este valamennyien teljes számmal megjelentek. És mivel a házi urnak még fűtője sem volt, az egyik vendég a szolgálójával (mesores) küldött tehát hatalmas nyaláb fát a szegény iakásba. A másik ur pedig, mivel a sötétben képtelenség kártyázni, a házi urnak pedig nem volt gyertyára pénze, küldött tehát gyertyákat s négykaros gyertyatartót. És mivel kártyázás közben is csak megéhezik, megszomjazik az ember, mások ismét libasülttekről, kolbászkáról és más hasonló jó esemegékről gondoskodtak, megfelelő mennyiségű sört is szállítatván a háziur szegényes lakásába. Ha pedig már ott voltak, akkor a betegnek is, meg a családjának is juttattak bőven mindenből, még ezeken kívül gazdag pénzbeli ajándékokról sem feledkezvén meg, a mire igen finom formát eszeltek ki. Amaz idők játékszabályai szerint ugyanis minden nyerő nyeresége egy bizonyos részét félretette egy esészébe, mely pénz a házi szolgálók részére volt szánva, „scholder”-nek nevezvén azt. A „scholder”, mely mindig forintokra rugott, ez esetben a mű-beteg háziur jutalmazása lett. Hogy aztán ép emiatt is, számosan utánozták találemény emberünket, arról talán felesleges is tovább beszélni.

És az asszonyok szinte nem hagyták bordában a vásznat, kerestek s találtak kibuvót. És mivel már a gyermekágyas asszony látogatása is bikur chulim (beteglátogatás) számba ment, hát gyakran a legszegényebb gyermekágyas zsidó asszonynál is betanyáztak a zsidó város leggazdagabb s legelőkelőbb asszonyai, természetesen kártyajátékot játszva.

Nos, most olvasóinkat egy ily gyermekágyas asszony játékos társaságával ismertetjük meg. Ezen gyermekágyas asszony névszerint bizonyos Kele Lucka volt, nem ép a legszegényebb osztályból. Hogy olvasóink történetünket megérthessék, előbb azonban ez asszony életrajzát kell ismernünk. Kele Lucka korán árvaságra jutott. A nagybátyja Reb Kalmen Bresnitz adópálta s nevelte fel, a kit meg a gyermekeitől fosztott meg a sors. Bresnitz komoly, derek ember volt, kit mozgalmas életében sokféleképen sujtottak már a sors csapásai. Végig nyomorogta azt az időt, midőn a zsidókat Prágából is kiűzték és az alig hét éves kis Kelével és ezer más hitsorsosaival együtt bujdokolt a száműzetésbe. A mint eléggé ismeretes, Mária Terézia császárnő végre, részben az európai udvarok közbelépése folytán,

részben a kétségbeesett zsidóság rimánkodásaira megengedte, hogy visszatérjenek, egy különleges adózás terhét vállalván magukra. De kevesek kivételével, oly nyomoruság várt a visszatérőkre, hogy némelyek inkább kint maradtak az idegenben, hol szebb, jobb hazát reméltek találni. Reb Kalmen Bresnitz azonban ama tulnyomóan nagy számuakhoz tartozott, kik már égető vágyódásokban alig voltak képesek elvárni azt az időt, hogy Prágába vissza térhessenek, a mohos, régi, pusztán álló imaházakhoz, melyeknek ajtajait már benötte a fű. És azok a szép, nagy, mohos temetők, hol atyáik nyugodtak! És a „Judenstadt” keskeny, zéges-zugos utcái, melyekben atyáik bárha végtelen fájdalomokat szenvedtek is, mégis az idők folyamán szívükhöz nőttek azok, megszerették e kopár falakat, hisz mégis ez volt egyetlen otthonuk, hazájuk!

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

I. M. P. Ladány. Ha néha-néha megmozdul Mohamed és eljön a hegyhez, mi mindig szívesen és örömmel fogadjuk, miért van hát, hogy olyan ritkán kapunk Ladányból levelet?!

M. I. S. Kaza. Az ígért közleményt már nagyon várjuk, hogy a Gethó történetek után megkezdhessük. — Reméljük, a lap megrendes-e n?

Cs. Endes Dániel. Arad. Levél küldetett.

R. A. szinócs. Sziget. És az ígért tárcák, meg a várvavárt Ripacs levelek?

Szöke kisasszony. Sebestyén diák, ami jókedvű lantosunk, most messze-messze a Körös füzes, virágos partján vakációzik, kedves kálomista faluban, ez az egyedüli oka, hogy kiváló munkatársunknak a lantja hallgat, de higgye meg, hogy mi is nehezen fájdalmasan nélkülözzük már a mi kitünő diák barátunkat.

Ki is hát? Hogy Chevalier de Flaneur ki is hát? Paulus! És Paulus? No az meg a Hajdu-Huszár, ki különben, mint minden baka, csapán háryasan szereti és szokta magát h u s z á r n a k val-lani.

* Zsidó város.

Egy elmaradó. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Falusi Iokéss. Tóth József a poéta és pap eddig Nagy-Váradon volt ev. ref. s. lelkész, de mint író s hírlapíró is szép sikerekkel működött, kedvelt munkatársa volt az Iványi által felvirágoztatott „Nagy-Váradnak”, sőt mint az Ébresztő cz. kálvinista néplapnak a szerkesztője egyik legbuzgóbb, leghivatottabb védelmezője a református érdekeknek a bibor süveges Nagy-Váradban is. És bárha Tóth Józsefet meg is választották Körös-Társára papnak, lapját továbbra is fejn fogja tartani.

S. K. Hadház. A prágai ghetto képek könyv alakjában is meg fognak jelenni, lehetőleg még szeptemberben. Jelen folyó elbeszélésünkben különös a ghetto zsidó nőinek a helyzete s élete van igen érdekesen leírva.

Nyilt-tér.

Krondorfi Savanyuviz

KELLEMEZ IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VIZ,

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyviz

tüdő, gyomor és
vizhólyag bántalmaknál
sikerrel használják.

Debreczenben forralt r: **Csanak József** urnál. Kapható még: **Geréby Fülöp, Rickl J. Szabó Zsigmond, Félégyházi János** urnaknál.

Sztojikai ásványviz

városunkban a legelőkelőbb és legjobb üdítő ital, **kitünő borviz, egészséges és kellemes; gyomorbetegségekben páratlan csoda hatással bír.** — Orvosi tekintélyek által különösen ajánlva

friss töltésben megérkezett.

Ezen ásványviz a legújabb vízemelő és töltőgép készülékekkel töltetik, a levegőnek tökéletes kizárásával, miért is mindenki, ki ezen friss töltésű ásványvizzal él; tényleg ugyanazon kellemes szénsavgyöngyöktől buzogó kristálytisza vizet kapja, mint a hogy az a forrásból előtör. —

1 láda 40 drb 1/2 lit. üveg 4.20 kr. — a láda és üvegek 1.50 krért vissza vétetnek.

Kapható:

KONTSEK GÉZA

fűszer üzletében

Debreczen, Kossuth-utca,
valamint a legtöbb vendéglőben.

Dr. Baesó Dezső
ügyvéd
 irodáját Nagy-Uj-uteza 1708
 sz. a. (Sesztina ház)
megnyitotta.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
 DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé
 Ügyvédi, bírósági és végrehajtói
NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 ív Arverési jegyzőkönyv	70 kr
100 " 200 pld Arverési hirdetmény	70 "
100 " 200 " Rendelvény	70 "
100 " Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " Kielegítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " 200 pld Nem szorgalmazás	70 "
100 " 400 " Kézhesztési ív	70 "
100 " 10 " Igény felhívás	70 "
100 " Végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100 " 200 pld Értesítvény hasznabér'etről	70 "
100 " 200 " Értesítvény	70 "

Raktáron nem lévő nyomtatványokat
 hasonló olcsó árban készítünk el.

Irodai papírok

rendkívüli olcsó árban kaphatók:

Kilog.	Nagyság	100 ív	500 ív
		kr.	frt
10	Finom simított fogalmazó papír, középerős	34+42	24 2.20
12	Finom simított fogalmazó papír, erős	34+42	29 2.50
10	Finom kék simított fogalmazó papír, középerős	34+42	32 2.65
12	Finom kék simított fogalmazó papír, erős	34+42	40 3.20
10	Finom simított fehér irodai papír, középerős	34+42	40 2.50
12	Finom simított fehér irodai papír, erős	34+42	48 2.70
14	Finom simított fehér irodai papír, igen erős	34+42	56 2.90
16	Finom simított fehér irodai papír, vastag	34+42	68 3.40
16	Legfinomabb fehér minster-papír	34+42	90 5.50

stb., stb., stb.

Kockázott, egyvonalas és sima
levélpapírok:

a következő olcsó árszámítás mellett kapható

	1000 pld.
könnyű levélpapír ezégyvonalas	3 frt — kr
erősebb " " " " " "	3 " 50 "
erős oktáv " " " " " "	4 " 50 "
erős oktáv " " " " " "	4 " 50 "
merített " " " " " "	5 " 50 "
merített erős levélpapír oktáv	6 " — "
könnyű sima fehér levélpapír ezégyvonalas	4 " — "
erősebb sima fehér levélpapír ezégyvonalas	4 " 50 "
erős sima fehér levélpapír ezégyvonalas	5 " — "
igen erős sima fehér levélpapír ezégyvonalas	5 " 50 "

Körleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett szállítunk.

Az Eperjesi Népbank kályhagyára

ajánlja liszta fehér és teljesen tűzálló anyagból készült fehér, továbbá színes, ó-német, chamois és majolika

cserépkályháit

valamint **diszes kandallóit, kandallós kályháit és takaréktűhelyeit** melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszilidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítónk végzik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállaljuk el.

Főraktár Eperjesen.

Bizományi és mintaraktár Debreczenben

Kovács Gyula vaskereskedő urnál

Nagy-uj-uteza szegletén a Bika szálloda mellett

Kész felállított minta kályháink ugyanott megtekinthetők s a raktárról kiválasztott kályhák kívánatra azonnal felállíthatnak.

Hazánk legkedveltebb savanyúvize

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízű kellemessé teszi.

a mérték a vendéglős urnának keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyúvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendezem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.
 Budapest, 1892. március hava.

Dr. Kéti Károly,
 ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyúvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatahottam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.
 Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegemnek ajánlani; a körjávalat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és adott gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő. Adja Isten, hogy a külföldi hasznosításra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.
 N-Szalonta, 1892. október 20.

Dr. Demé Billa,
 járás és Bihari. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen préservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Édeskuty L.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.